

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5, тел. (044) 255-44-75, yeselova@rada.gov.ua

від «16» квітня 2018 року

№ 04-34/35-260

Директору Світового банку у справах
Білорусі, Молдови та України
п. Сату Кахконен

01010 Київ, Дніпровський узвіз, 1,
2 поверх

Депутатське звернення

***Щодо помилкових суджень, які містяться
у прес-релізі Світового банку стосовно
пенсійної реформи в Україні***

Нам як народним депутатам України із засобів масової інформації стало відомо про опублікування прес-релізу Світового Банку, який можна переглянути на офіційному сайті за посиланням: <http://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2018/04/10/ukraine-economic-update-spring-2018>.

У вказаному прес-релізі, зокрема, є такі тези щодо пенсійної реформи в Україні:

1.1. «Нещодавно прийнята пенсійна реформа допомогла підвищити адекватність забезпечення та стабілізувати фіiscalні видатки. Додаткові ініціативи у сфері пенсійного забезпечення не мають підривати ці основні засади пенсійної системи».

Погоджуючись з окремими деталями, таку тезу ми вважаємо неприйнятною по суті, та з приводу неї звертаємо Вашу увагу на наступне: згідно прогнозів Світового Банку коефіцієнт заміщення з солідарної пенсійної системи України до проведеній пенсійної восени реформи поступово знижувався до 20% в 2050 році, а в окремі роки сягав 15%. Дані моделювання коефіцієнту заміщення після проведення реформи свідчать, що його рівень неухильно знижується з сьогоднішніх 33% до 18% у 2050 році. **Ситуацію, коли середня пенсія складатиме 18% від середньої заробітної плати важко назвати «адекватністю забезпечення».** Такий рівень пенсійних виплат не відповідатиме вимогам Європейського кодексу соціального забезпечення http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_651/print1509556859884567 та Конвенції МОП №102 "Про мінімальні норми соціального забезпечення" http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_011, згідно яких коефіцієнт заміщення має складати не менше 40-50%.

Отже, проведена восени пенсійна реформа не вирішила основне своє завдання: гідне пенсійне забезпечення громадян України. Тому «додаткові ініціативи» у сфері пенсійного забезпечення мають бути спрямовані на вирішення саме цієї ключової проблеми в умовах погіршення демографічної ситуації. При цьому, безумовно, не підриваючи досягнення в сфері фіscalальної стабілізації.

1.2. «Запровадження накопичувальної системи з січня 2019 року має бути відкладене, оскільки це може негативно вплинути на внески до нинішньої системи...».

Світовий банк перед формулюванням цього судження недостатньо уважно вивчив основні параметри, на базі яких пропонується запровадити накопичувальну систему з січня 2019 року, оскільки жодного негативного впливу на внески до солідарної системи в них не передбачено. Єдиною законодавчою ініціативою, яка наразі існує (законопроект №6677, автори 59 народних депутатів) передбачено, що внески до накопичувальної системи здійснюються окремо від внесків до солідарної системи, не зменшуючи останніх. Навпаки, запровадження накопичувальної системи може мати позитивний вплив на внески до солідарної системи, оскільки персоналізоване пенсійне накопичення сприятиме детінізації заробітних плат за рахунок підвищення зацікавленості працівників у виплаті офіційної заробітної плати.

Жодних альтернативних законопроектів наразі не існує.

Тому просимо Вас вказати, на які законодавчі пропозиції щодо запровадження накопичувальної системи ви спираєтесь, коли робите висновок про їх негативний вплив на внески до нинішньої системи, та пояснити, яким саме чином вони негативно впливатимуть на внески до солідарного рівня пенсійної системи України.

Якщо вказати це неможливо, просимо офіційно спростувати судження, викладене у прес-релізі на сайті Світового Банку в тій частині, що «Запровадження накопичувальної системи з січня 2019 року має бути відкладене, оскільки це може негативно вплинути на внески до нинішньої системи».

До того ж, у тематичній записці Світового банку, на яку є посилання в прес-релізі, та яку можна переглянути за посиланням:

<http://pubdocs.worldbank.org/en/776081523347850082/Ukraine-Special-Focus-Note-April-2018-UKR.pdf>

міститься твердження:

«Дві різні ініціативи щодо запровадження накопичувальної системи поки що фокусуються на адміністративних аспектах. Однак, критична важливим є ретельно оцінити фундаментальні питання, такі як загальна мета введення накопичувальної системи, час запровадження та вплив на існуючу систему PAYG, фіiscalні втрати та наявність адекватних фінансових інструментів в країні. Враховуючи теперішній стан фундаментальних факторів, запровадження наступного рівня пенсійної системи з січня 2019 року є нереалістичним.перед впровадженням будь-якого варіанта необхідно

провести детальний аналіз як обидва рівні пенсійної системи співіснуватимуть разом, включаючи варіанти фінансування, розмір пенсій та можливі фіiscalальні ризики».

Звертаємо Вашу увагу, що, як було зазначено вище, наразі існує лише одна законодавча ініціатива щодо запровадження накопичувальної системи.

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» № 6677, авторами якого виступили 59 народних депутатів України. Альтернативних проектів наразі не існує. Законопроект №6677 пройшов всебічне обговорення та дослідження на рівні уповноважених органів державної виконавчої і законодавчої влади, отримав схвалення експертного середовища (блізько десяти експертних висновків, в тому числі висновок Інституту економіки та прогнозування НАН України, під керівництвом академіка НАН України В.М. Геєця), отримав рекомендацію про прийняття в першому читанні від Комітету з питань фінансової політики та банківської діяльності та був запропонований для прийняття у першому читанні Комітетом з питань соціальної політики та пенсійного забезпечення, відповідає вимогам Директиви (ЄС) 2003/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 червня 2003 року «Про діяльність установ трудового пенсійного забезпечення та нагляд за ними» і Директиви (ЄС) 2016/2341 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2016 року «Про діяльність та нагляд за установами з надання професійного пенсійного забезпечення (IORPs)» (переробленої) – їх імплементація необхідна в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Законопроект №6677 враховує головні висновки з чотирнадцятирічного досвіду роботи недержавних пенсійних фондів в Україні, який довів надійність механізмів захисту пенсійних накопичень учасників таких фондів, випробувавши їх на практиці, в тому числі протягом фінансової кризи 2008 року та військово-політичної кризи 2014-2015 років.

Під час розробки законопроекту №6677 вивчались матеріали досліджень вітчизняних та міжнародних експертів (в тому числі, попередні дослідження світового досвіду та рекомендації для України експертів Світового Банку), які напрацьовані за 20 років (!!!), протягом яких проводиться пенсійна реформа в нашій країні. Додатково аналізувались сучасні результати моделювань та прогнозів демографічної ситуації в Україні, коефіцієнту заміщення з солідарної пенсійної системи, коефіцієнту заміщення з накопичувальної пенсійної системи, впливу запровадження другого рівня пенсійної системи на динаміку ВВП країни та обсяг податкових надходжень до бюджету країни, аналізувалась наявність та достатність інвестиційних інструментів для ефективної диверсифікації та збереження пенсійних накопичень. Вивчався можливий вплив запровадження другого рівня на солідарну пенсійну систему та добровільні накопичення.

В результаті можна стверджувати, що прийняття законопроекту №6677 з урахуванням зауважень Комітетів Верховної ради, сформульованих у висновках до цього законопроекту, дозволить вчасно, з січня 2019 року, як передбачено пенсійною реформою, запровадити накопичувальну систему

загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, з мінімальними витратами бюджетних коштів на запровадження цієї системи та повністю виключивши негативний вплив на внески до солідарної системи.

Таким чином, вимушені зазначити, що:

1. Твердження Світового Банку про те, що запровадження накопичувальної системи в Україні може негативно вплинути на внески до нинішньої системи, **прямо суперечить** положенням законодавчої ініціативи щодо запровадження накопичувальної системи в Україні, якими передбачено, що внески до накопичувальної системи здійснюються окремо від внесків до солідарної системи, не зменшуючи останніх .
2. Твердження Світового Банку про наявність двох різних законодавчих ініціатив щодо запровадження накопичувальної системи **не відповідає дійсності**.
3. Твердження щодо нереалістичності запровадження накопичувальної системи з січня 2019 року **не відповідає дійсності**.
4. Твердження щодо необхідності аналізу фундаментальних питань таких як загальна мета введення накопичувальної системи, час запровадження та вплив на існуючу систему PAYG та інших **не враховує того**, що такий аналіз проводиться безперервно протягом останніх 20 років, оскільки саме протягом такого часу в Україні дискутується та вивчається перспектива запровадження другого рівня пенсійної системи, і всі висновки були актуалізовані під час розробки законопроекту №6677.

Просимо внести відповідні корективи в офіційну позицію Світового Банку з огляду на викладене в даному зверненні.

Просимо також повідомити нас про результати розгляду цього звернення, прийняті за результатами розгляду рішення та вжиті заходи у передбачені законодавством України строки.

З повагою,

народний депутат України

Kannik S.M.
(посл. 342)

Веселова Н.В. (136)

Сорока А.С. (283)